

NICOLE BOYLE RØDTNES

**LIVET
TILBAGE**

★ ★
Alvilda
★

LIVET TILBAGE

Tekst © 2019 Nicole Boyle Rødtnes og Forlaget Alvilda,
København

Omslag: Marlene Diemar/Imperiet

Omslagsfotos: Shutterstock

Redaktion: Jonas Holm Hansen

Bogen er sat med Minion hos BogGrafisk

1. udgave, 1. oplag

Trykt 2019 i Tyskland

ISBN 978-87-415-0145-1

www.nicoleboylerodtnes.dk · www.alvilda.dk

Et gammelt sagn fortæller, at sæler faktisk er mennesker, der har kastet sig i havet for at begå selvmord. Men hvert år på Helligtrekongersaften smider de deres sælhamme og bliver mennesker igen.

En dag besluttede en ung mand sig for at finde ud af, om det var sandt. Han havde hørt, hvor de samledes, og sneg sig derhen for at gemme sig. Da det blev aften, så han sælerne komme op af havet og smide deres ham. Han fik øje på en smuk pige iblandt dem og forelskede sig med det samme. Og da han så, hvor hun lagde sit skind, sneg han sig hen og stjal det.

Da sælerne igen forsvandt ud i havet, måtte pigen blive alene på land. Så trådte manden frem. Hun kunne lugte sit skind hos ham og tryglede ham om det, men han nægtede. I stedet tog han hende med tilbage, og de giftede sig.

De levede sammen i flere år, men manden måtte altid sikre, at pigen ikke fik fat i sit skind. Han låste det inde i et skrin og bar nøglen i sit bælte. Men en dag, da han var ude at fiske, opdagede han, at nøglen manglede. Da råbte han ulykkeligt: "I dag mister jeg min kone!"

Vanja

En dag om året

Jeg kravler op på klippen og smider min ham. Over mig er himlen så småt begyndt at lysne. Solen er på vej op. Under mig slår bølgerne mod stenene og rammer mine tæer, der for få øjeblikke siden var en hale.

Jeg tager mit første åndedræt og lader luften fylde lungerne. Så kommer jeg vaklende på benene. Mit lange, lyse hår når mig til maven og dækker mine bryster. Januarvinden rusker i min nøgne hud og giver mig gåsehud.

Det er første gang, jeg er menneske, i et år. Og jeg hader det allerede.

Jeg ser ned på sælhammen, der ligger ved mine fødder. Jeg har lyst til at kravle tilbage i den. At forsvinde ind i den simple verden igen, hvor den eneste lyd er havets brusen. Men hammen vil ikke tage imod mig. Jeg skal være menneske i dag.

Hvert år på denne dag er jeg menneske igen. Fra solopgang til solnedgang bliver jeg tvunget til at huske det liv, jeg forlod. Til at huske skammen og sorgen, der fik mig til at kaste mig ud fra klippen for over to år siden. Jeg troede, jeg skulle dø. I stedet blev jeg fanget. Som en sælkvinde. En selkie.

Omkring mig fyldes klipperne med sæler. De møver sig op på stenene, og ligesom jeg kaster de hammene og træder frem som mennesker.

Vi taler ikke til hinanden, men samler bare vores skind sammen. Vi lægger dem i en bunke og dækker dem med tunge sten, så bølgerne ikke kan tage dem.

Så begynder vi at gå ind mod klippehulen. Her søger vi skjul, indtil solen igen går ned, og vi kan vende tilbage til vores hjem i havet.

Min fod glider på de glatte sten. En ung, muskuløs mand med tatoveringer på begge arme og brystet rækker ud efter mig. Han støtter mig, til jeg finder fodfæste igen.

”Tak,” hvisker jeg med en stemme, der føles lige så klodset som mine ben. Denne krop føles helt forkert.

”Det er ikke let,” siger han bare. Og jeg ved ikke, om han taler om at skulle gå igen efter et år i vandet eller om at vende tilbage som menneske. Begge dele føles lige uoverskuelige.

Over os trækker skyerne sammen i mørke klynger. Vinden pisker bølgerne op og får vanddråberne på min hud til at stivne i en skorpe af salt. Rystende af kulde går vi mod klippehulen. De andres blikke er lige så mørke som mine. De føler den samme sorg over at blive tvunget til at huske.

En ung pige, der ikke kan være mere end 13 år, græder stille. Hendes lyse, krøllede hår når hende til skulderbladene. Med hænderne prøver hun at skærme sin nøgne krop.

”Hvorfor skal vi det her?” Forvirringen er tydelig i hendes blik. Det må være hendes første år.

”Det er bare sådan, det er,” siger jeg. ”Det er kun, til solen går ned.”

”Men hvorfor?” Hendes stemme ryster.

”Det er vores straf,” siger fyren fra før så. ”For, hvad vi gjorde.”

”Men jeg gjorde da ikke noget.” Hun ser helt forvirret ud.

”Du tog dit eget liv,” siger han. ”Det er et brud på naturens orden, så en gang om året må vi sone vores synder.”

Hendes blik bliver mørkt.

”Så næste år ...”

Han nikker.

”Hvor mange år har I ... gjort det?” Hendes stemme ryster.

”Det er mit tredje år.” Jeg ser væk.

”Mit femte,” siger han.

”Bliver det lettere?” spørger hun.

Jeg ryster på hovedet. Hun åbner munden for at spørge om noget mere, men stopper sig selv. Hun behøver ikke sige noget. Jeg kan gætte spørgsmålet. Vil det aldrig stoppe? Jeg tænker det samme. Er det her vores helvede? Kan vi aldrig dø rigtigt? Skal vi altid være her som et ekko af noget fortabt?

”Jeg hedder Lya,” siger pigen så.

”Mathias,” siger fyren.

”Vanja,” siger jeg stille. Det føles helt forkert at bruge det navn igen. For Vanja er ikke længere mig. Hun døde for længe siden.

Så når vi op til klippehulen. De andre er her allerede. Vi er syv i alt. Sidste år var vi flere. Måske har de andre valgt en anden klippe at kravle op på. Eller måske, bare måske, har de fundet en anden udvej.

Hulen tilbyder læ for den kolde vind. Men ikke for tankerne. De river op i minderne på samme måde, som bølgerne river op i sandet på havbunden.

Jeg krøller mig sammen i fosterstilling. Jeg tænker på mor og Iris og på, hvad de mon har tænkt og følt, siden jeg forlod dem.

Lya græder stadig. Hendes gråd blander sig med bølgerne og vinden og bliver til en sørgelig melodi.

Mathias sidder først stille. Så rejser han sig. Han vender ryggen til os og afslører endnu en tatovering, denne formet som en drage. Han går hen til klippemuren, og uden varsel hamrer han

så hænderne mod klippen med et skrig. Først en gang, så igen og igen, indtil hans hænder er dækket af blod. Lya ser skræmt på ham. Selv har jeg mest lyst til at lægge armene om ham og bede ham om at stoppe. Men jeg siger ikke noget. Vi har alle vores egen måde at komme igennem dagen på.

Udenfor tager vinden til. Kort efter får den selskab af torden. Høje brag runger, mens regnen hamrer mod stenene. Og imellem alt det andet kan jeg høre lyden af en lille fiskekutter. Hvem er dog ude i dette vejr?

Vi bliver i hulen hele dagen. Udenfor hører vi flere både sejle forbi. På et tidspunkt hører vi også stemmer og trin, men vi trækker os bare længere ind i mørket. Vi skal ikke ses. Vi er spøgelses, der er fanget mellem døden og livet og ikke helt hører til nogen af stederne.

Da solen er på vej ned, bevæger vi os ud af hulen. Vinden er stille nu. Bølgerne er borte. Vi skynder os over stenene efter vores skind. Jeg glæder mig til at forsvinde ned i havet igen. Jeg glæder mig til glemslen. Men da vi når frem til det sted, hvor vi gemte skindene, er klipperne tomme. I stedet står der en mand. Jeg kan ikke huske hans navn, men ved, at han kommer fra Odinøerne ligesom jeg.

Hvorfor er han her, og hvor er vores skind? De andre standser ved min side. Manden ser direkte på os. Jeg har lyst til at kaste mig i havet for at skjule mig for hans blik. Så ser manden forbi mig og hen på Lya.

”Lya,” hvisker han.

”Far ...” Hendes stemme knækker. Hun træder frem, men Mathias lægger en hånd på hendes skulder. Han stopper hende. Hun hører ikke til hos sin far længere.

Hendes far rynker brynene.

”Jeg har taget dit skind,” siger han til Lya. Så glider hans blik hen over os alle. ”Jeg har taget alle jeres skind.”

En kulde glider gennem min krop, mens betydningen af hans ord synker ind.

”I skal hjem,” siger han og peger ind mod øerne.

Hjem? Mit indre går i tusind stykker. Jeg har ikke noget hjem længere.

”Du må være skør!” En kvinde med flammende rødt hår bryder ind. ”Det her er vores hjem.” Hun slår hænderne ud mod bølgerne.

”Jeg har jeres skind,” gentager han bare. ”I har ikke noget valg.”

Og bag manden dukker der nu flere både op. Kystvagten. Lygterne fra deres både glider hen over os. Vi er fanget.

Afdød

Jeg sidder i kahytten på kystvagtens båd. Havet bruser stadig i mit blod, og alt i mig skrider efter at mærke bølgenes slag mod min hud igen. Jeg er viklet ind i et tæppe ligesom alle de andre. Vi sidder over for hinanden på bænke langs vinduerne. Vi er ikke blevet lagt i håndjern. Ikke os alle sammen i hvert fald, men kvinden med det flammende røde hår er. Hun angreb betjentene, da de tog hende med på båden. Hun skreg og slog. Hun ville have sit skind, hun ville blive tilbage. Nu sidder hun tavs ligesom os andre. Motorens brummen er den eneste lyd, indtil en af betjentene kommer ind til os. Han har en tablet i hånden.

”Nu registrerer vi jer en for en,” siger han, men får kun tavshed som svar. Han stiller sig foran en mørkhåret, tynd fyr med et ar på den ene kind.

”Navn?”

Det ser ud, som om fyren overvejer at lade være med at svare, men så siger han alligevel:

”Njal Olafsson.”

”CPR-nummer?” siger betjenten. Han hakker sig stammende igennem sit CPR-nummer. Jeg forstår ham. Jeg skal selv tænke længe for at huske mit.

Betjenten slår ham op på sin tablet. Han spærrer øjnene op i overraskelse, da han ser, at der står *afdød*.

Jeg ser ud ad ruden igen. De troede sikkert ikke på det, da Lya far fortalte dem det. De troede ikke på, at vi var selkier. Det er jo bare en myte, et gammelt sagn om havene omkring Odinøerne. Ingen må have troet på det. Ingen andre end Lya far.

Da alle er registreret, går betjentene op på dækket. De låser døren. Vi kan ikke flygte, bare se ud ad vinduet på bølgerne, der slår mod skibet.

”Hvad sker der nu?” siger jeg.

”De tager os hjem.” Njals stemme dirrer af frustration.

”Hjem til hvad?” siger Mathias med lige så meget vrede. ”Jeg har været væk i fem år, der er sgu da ikke noget at vende tilbage til!”

Jeg skutter mig. Bare tanken om at vende tilbage får mit luftrør til at sno sig sammen.

”Det er din skyld,” siger Mathias og ser på Lya. ”Hvorfor gør din far det her? Hvorfor kunne han ikke nøjes med dig?”

Lya rykker forskrækket væk.

”Hey, lad hende være,” siger jeg. ”Ingen af os har valgt det her.”

”Nej,” siger kvinden med det flammende røde hår. Amalja hedder hun vist. ”Ingen af os har valgt det her. Vi bliver tvunget tilbage, men de skal ikke få lov til at bestemme. Vi må ...” Hun bliver afbrudt, da døren går op, og betjenten fra før træder ind.

”Vi nærmer os havnen,” siger han. ”Nogle af jeres pårørende er dukket op, men inden I kan tage hjem, skal vi lige et smut forbi stationen.”

Jeg ser op på ham. Han siger *tage hjem*, som om det er en god ting. Som om vi ikke alle sammen havde valgt at flygte fra vores hjem.

Iris

En epidemi

Musikken dunker højt. Computerens højtalere kan ikke følge med, så bassen skratter. Men det er lige meget. Hellere en høj skratten end stilhed. Stilhed er min fjende nummer et. Sådan har det været, siden min søster Vanja døde for over to år siden og efterlod så stort et hul i mig, at ingen nogensinde kan fylde det igen.

Jeg ruller tyggegummiet fra den ene side af munden til den anden. Det har for længst mistet al sin smag, alligevel tygger jeg videre.

Så banker mor på. Jeg opdager det først, da hun banker så hårdt, at billedet på døren ryster. Indtil da troede jeg bare, at det var bassen, der endelig var begyndt at virke.

Jeg klikker på stop på playlisten.

”Kom ind,” siger jeg.

Mor skubber døren op. Hun har farvet hår igen. Det er hendes overlevelsesstrategi. Hun plejede at sige, at en farvning og en klipning kunne løse næsten alt. Og det kunne det også for mange. For mor er en fantastisk frisør. Ikke kun fordi hun håndterer en saks, som en læge håndterer en skalpel, men også fordi hun ved, hvordan hun får folk til at føle sig smukke. Men det virker ikke rigtig på hende selv. Og slet ikke i dag. Hendes øjne er røde og hævede efter at have grædt, men det overrasker mig ikke. Sådan har hun været, siden Vanja forlod os. Og da far forlod os. Hvem har vi mistet denne gang?

”Hvad sker der?” spørger jeg og sætter mig op i sengen.

”Vanja,” hvisker hun.

Min søsters navn får det til at give et sæt i mig. Mine tanker tjekker hurtigt den indre kalender. Det er ikke Vanjas fødselsdag. Heller ikke hendes dødsdag. Denne dato burde ikke have nogen som helst særlig betydning i forhold til Vanja.

”Hvad med Vanja?” spørger jeg, og min stemme ryster, fordi sorg smitter. Det er som en epidemi, der spreder sig og slår al glæde ihjel. Tårer vælder frem i mine øjne, men jeg tørrer dem hidsigt væk. Jeg lovede, at jeg ikke ville græde mere over hende. For hun valgte det selv. Så fortjener hun ikke mine tårer.

”Vanja er i live.” Mors ord får det til at gibbe i mig.

”Hvad?” siger jeg.

”Hun er i live,” siger mor igen. ”Fisker Jensen fandt hende.”

Mit tyggegummi triller ud og lander på min sko.

I live. Hvordan er det muligt?

Chok

Mor ryster, mens hun bakker bilen ud. I de mange huse, vi kører forbi, er tv'et tændt. Alle ser det samme. Nyhederne, der fortæller den utrolige historie om de syv døde, der er vendt tilbage. Det er det største chok, Odinøerne nogensinde er blevet ramt af. Vi er på vej ind for at besøge den ene af de syv. Min søster. Min søster, der pludselig ikke er død alligevel.

”Nu bliver alt godt,” hvisker mor med et svagt smil. Jeg vil gerne smile tilbage, men jeg kan ikke. Jeg er stadig i chok.

”Kommer hun så med hjem i dag?” spørger jeg.

”Måske,” siger mor. ”Men det kan også være, de gerne vil beholde hende et par dage.”

”Hvorfor?” siger jeg.

”Helbredstjek og sådan noget ...”

Jeg nikker. Det giver mening.

”Og psykologtjek, vel?” tilføjer jeg.

Mor trækker bare på skuldrene.

”De spørger hende vel om, hvorfor hun begik selvmord?” Det kommer til at lyde skarpere, end det var meningen, og mor bremser hårdt op. Vi holder stille midt på vejen.

”Du må ikke sige sådan noget,” siger hun.

”Hvad? *Selv mord?*” spørger jeg.

”Det var en ulykke.” Mor knuger hårdt om rattet.

”Nej, Runa siger ...” begynder jeg, men så går jeg i stå. Mor har aldrig villet tro på det. Selvom Vanjas bedste veninde, Runa, var der. Hun så Vanja hoppe ud fra klippen.

”Det var en ulykke,” siger mor igen. ”Og jeg vil ikke høre dig sige noget andet. Vi skal ikke gøre Vanja ked af det.” Mors ord tænder en eksplosion i mit indre. Jeg har lyst til at skribe. Skal *jeg* ikke gøre *hende* ked af det? Det var hende, der ødelagde vores familie.

Mor tørrer øjnene.

”Nu bliver alt godt,” gentager hun, og min vrede dør ud. Det er ikke mor, jeg er vred på. Hun er bare endnu et offer.